

VIATGE AMB CAL·LIGRAMES

PERE PRADA
Rambla
Edicions El Brau
Figueres 1994, 132 pàgines.

El segon recull de poemes de Pere Prada, després d'*Empordà, mite o realitat?* (Columna 1992; premi Miquel de Palol 1991) i abans de *Fum, fum, fum* (XII premi de poesia Manuel Rodríguez, d'Alcoi –març del 95, en vies de publicació a l'exquisida editorial valenciana d'Amós Belinchón), reuneix diverses mostres d'un estrany virtuosisme: primer, el de Prada, poeta despulat d'influències quan pertoca; després, el d'Enric Borràs (dissenyador del volum: cal·ligrames d'edició complexíssima amb ús del color, pàgines de fons negre) i Àngel Reynal (autor de les fotografies de l'expedició nocturna de Prada que va originar *Rambla*, segons ell rampellada les nits de dimarts i dimecres sants del 92 i destil·lada durant llargs períodes del 92 i el 94). Una imatge de dues pàgines de la *Rambla fin du siècle*, o poc més enllà, cedida de la col·lecció Fajol completa aquest llibre-prodigi que tants figuerencs, acostumats com estem a subproductes mitoplàstics, hem agraït de cor.

Sense la duresa de continguts d'*Empordà...*, però tampoc lliurada a la diversió pura, *Rambla* ofereix un itinerari molt personal per l'orografia de Figueres que creuen referències doctrinals intuïdes als títols de les seccions del llibre: Combregants (pàg. 11-14); Tot i res (17-114) i Quimera (117). Potser resulta agosarat reduir el treball a la vella/bella imatge del poeta com a déu/Déu, però la temptació de creure que la literatura, la vida és l'única secta a què pertany Prada costa de reprimir. Vet aquí dos dels primers poemes: la passió de Crist és allò que interessa el poeta, Déu és mort. I la cendra que és «Arena de les burilles», i el cendrer còmicament assimilat a «Calze del pensament». No cal continuar: les metàfores inicials (pàg. 11 i 12) ens avisen que Prada està més lligat a la terra i als astres que no pas als incòmodes bancs de l'església de Sant Pere. O és simplement joc? I què?

Prada, que considera la literatura necessitat vital (pàg. 17, sense títol), descobreix la identitat real d'un espècimen nostrat («Botiguer»), deixa en blanc el poema «Infància» per dir-ho tot i no s'oblida d'aquesta tramuntana que tant aprecia (i que tants odiem), descobrint fluïds musicals on d'altres només sabem veure-hi mala llet. Les arrels locals de *Rambla*, però, van més lluny: «Societat» recorda que un poeta maldit a Figueres mai no es podrà deslliurar de la xacra –però ja li està bé: escriure és sofrir, morir és viure. Pràcticament cada poema, i no pas perquè el circuit sigui local (rambla, castell, plaça coberta, muntanya i

mar, estació i cementiri...), es llegeix amb sensibilitat especialment afinada a Figueres, però aquesta càrrega pot acabar essent, com qualsevol altre filtre, una fotuda molèstia.

Si teniu/tenim aquest problema, centreu/centrem-nos en la potser principal virtut de *Rambla*: l'originalitat, epidèmica i orgànica. Pel que fa a la forma, cal·ligrama és una reeixida obra d'art –convé no inventar influències, tot i que un dels poemes està dedicat a Joan Brossa (pàg. 20) i malgrat que «Avarada» (pàg. 109) evoca les «ones hertzianes» (perdoneu: no he dit res). Quant al text, hi ha jocs prou clars –Prada sempre ha volgut ser pobleque, de debò, ens regracien amb aquest gènere tan donat als efluvis metafísics i a la textualitat confusa: «Soledat», un autoretrat fantàstic; «Pipí» o una particular atomització de la paraula màgica: Poesia. Hi ha també exemples, en aquesta línia, d'intuïcions (sortosament) impossibles de definir: «Diàleg» es pot descompondre en Dia-llec? I el joc més excels penetra les relacions semàntico-formals a «Bar», «Passió» o «Confiança» (sí, sense ce trencada), dibuixa núvols («Nuus») i es lamenta de les rambles endiumenjades («Rambla»), lliurades a xafarderries pocasoltes: la seva és una rambla nocturna, més sola i més viva.

Prada vol ser poble, i és per això que el llenguatge de *Rambla* és riquíssim, amb amplitud de registres. Són diversos els termes i les construccions pròpies del nostre subdialecte (no som més que això!), però el poeta sembla haver anat més enllà servint-se del seu apreciat *Coromines*: el poema *Cinema*, el dedica precisament a l'eminent filòleg: «Tinc el bot ple/d'adjectius possessius/i de mames/solament delejo/anar al cine!». No és pas que tot plegat sigui una impostura, un envelliment/embelliment de la pell lingüística, perquè la de Prada és immune a qualsevol virus efectista: totes les peces encaixen, fins i tot si es recupera una paraula que es va deixar d'usar al segle XV (nuus) perquè qui llegeix es formulí alguna pregunta abans de recórrer a l'explicació oportuna –de la relació de «nuus» amb «pèlag d'Àrtemis»– al final de l'obra. Lector: la impaciència és mala consellera, si es tracta de bona poesia. Els llibres de viatges de Prada, com els de Céline (i no és racista, sinó humaníssim) o Lovecraft (i no ens terroritza) i encara que siguin en vers lliure, penetren en l'interior des de fora. Acompanyar-lo és coneixe'l, potser també coneixe'ns.

David Guixeras